

การวิเคราะห์เชิงโครงสร้างของกระบวนการผลิตข้าววิทยุเนชั่น

นายราเชษฐ์ หิมสุหรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2540
ISBN 974-639-136-4
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STRUCTURALISTIC ANALYSIS OF THE NATION RADIO NEWS PRODUCTION

Rached Heemsuree

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Mass Communication**

Department of Mass Communication

Graduate School

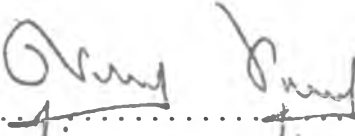
Chulalongkorn University

Academic year 1997

ISBN 974-639-136-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์เชิงโครงสร้างของกระบวนการผลิตข้าววิทยุเนชั่น
โดย นายราเชษฐ์ หีมสุหรี
ภาควิชา การสื่อสารมวลชน
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี

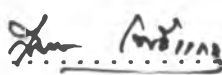
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี)

..... กรรมการ
(อาจารย์สุภาพร โพธิ์แก้ว)

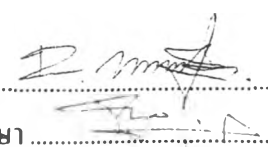
ราเชษฐ์ ทิมสุทธิ : การวิเคราะห์เชิงโครงสร้างของกระบวนการผลิตข่าววิทยุเนชั่น
(A STRUCTURALISTIC ANALYSIS OF THE NATION RADIO NEWS PRODUCTION)
อ.ที่ปรึกษา : รศ.จุมพล รอดคำดี ; 180 หน้า. ISBN 974-639-136-4.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างการทำงาน กระบวนการผลิตและกลวิธีการนำเสนอของรายการข่าววิทยุเนชั่น และวิเคราะห์การนำเสนอประเด็นเนื้อหาข่าวการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ของรายการวิเคราะห์ข่าววิทยุเนชั่น โดยใช้แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับโครงสร้าง และผลกระทบของสื่อมวลชน แนวคิดเกี่ยวกับข่าว เสรีภาพ และความเป็นกลางของสื่อมวลชน และสื่อมวลชนกับการกำหนดวาระ พร้อมกับการสัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้ดำเนินรายการวิเคราะห์ข่าววิทยุเนชั่น

ผลการวิจัย พบว่า ภายใต้อำนาจที่รัฐเป็นเจ้าของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ประเภทวิทยุกระจายเสียง แต่ให้บริษัทเอกชนดำเนินการได้โดยระบบการสัมปทานเวลาออกอากาศ เป็นผลให้วิทยุเนชั่น ซึ่งเป็นองค์กรธุรกิจเอกชนด้านข่าวสารต้องประสบปัญหาในการนำเสนอข่าวสาร เสรีภาพในการนำเสนอข่าวสารจึงเป็นเสรีภาพภายในกรอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ส่งผลกระทบต่อเจ้าของสถานี ทำให้การดำเนินธุรกิจต้องปรับตัวใหม่ เพื่อความอยู่รอด จากการเข้าเวลามาเป็นการรับจ้างผลิตข่าว ซึ่งน่าจะส่งผลกระทบต่อนโยบายที่เคยวางไว้ว่า จะกระจายข่าวสารให้กับสังคมให้ได้มากที่สุด และสื่อวิทยุในสังคมไทย น่าจะมีรายการข่าวที่มีคุณภาพ ในขณะที่การปรับเปลี่ยนโครงสร้างภายในองค์กรที่มีการจัดตั้งสำนักข่าวเนชั่น เพื่อเป็นกลไกในการผลิตข่าวป้อนสื่อในเครือเนชั่นทั้งหมด แม้จะสอดคล้องกับอุดมคติขององค์กร แต่จะขัดแย้งกับอุดมคติของความเป็นมืออาชีพด้านสื่อมวลชน ซึ่งส่งผลกระทบต่อความไม่หลากหลายของข้อมูลข่าวสาร และอาจเป็นการผูกขาดทางความคิดได้

นอกจากนี้ วิทยุเนชั่นมีการนำเสนอประเด็นเนื้อหาข่าวที่ไม่สมดุลระหว่างประเด็นข่าวการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมในรายการ “เก็บตกจากเนชั่น” และ “พูดจาประสาข่าว” เนื่องจากผู้ดำเนินรายการนำเสนอประเด็นข่าวการเมืองในสัดส่วนที่มากที่สุด แต่นำเสนอประเด็นข่าวสังคมน้อยมาก ซึ่งไม่เป็นไปตามนโยบายที่วางไว้ อย่างไรก็ดี ในการกำหนดวาระประเด็นข่าวหลักมีความสอดคล้องกับการนำเสนอข่าวหลักของหนังสือพิมพ์รายวัน

ภาควิชาภาวรสื่อสารมวลชน.....
สาขาวิชาภาวรสื่อสารมวลชน.....
ปีการศึกษา2540.....

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

C850658 : MAJOR MASS COMMUNICATION
KEY WORD:

STRUCTURE / NEWS PRODUCTION

RACHED HEEMSUREE : A STRUCTURALISTIC ANALYSIS OF THE NATION RADIO NEWS PRODUCTION.

THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. JOOMPOL RODCUMDEE, 180 PP. ISBN 974-639-136-4.

This research is an attempt to understand the structure, producing process and presentation of Nation Radio news programmes and to classify the combination of their content; political, economic and social issues. Three theoretical approaches applied to analyze in this research are the media structure and its effects, freedom and impartiality and the agenda setting.

The finding shows that the state ownership system of media structure but which private sector runs business by concession caused Nation Radio having a problem in news presentation. The freedom of the presentation was the limited within a frame, especially, when it effects the owner of the radio station. For the survival of the organization, Nation Radio has to change the role from an air-time concessionaire to merely producer of news programmes. This change is likely to affect policy that Nation Radio will spread news to the society as much as it can and should have a quality radio programme in Thai society. Moreover, there is the structural of change within the organization to establish Nation News Agency (NNA) as an agent in news production for the Nation Multi-media Group (Ltd.). As a result, although this change is suitable for maintaining the organizational ideology but it contradicts the professional ideology of journalist and would have an adverse impact on the diversity of news and information that, finally, it could be a monopoly of ideas.

Furthermore, the presentation of Nation Radio news content is imbalanced among political, economic and social issues; political issue is mostly presented while social issue is not emphasized. This finding demonstrated that Nation Radio news presentation was not in accordance with its policy. On the question of news agenda setting, however, the presentation of the main news issues coincide with that of the bulk of the daily newspapers.

ภาควิชา.....การสื่อสารมวลชน.....

ลายมือชื่อนิสิต.....

สาขาวิชา.....การสื่อสารมวลชน.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ปีการศึกษา 2540.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลือเอาใจใส่อย่างดียิ่งของ รองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ให้ และขยายแนวความคิด ในเชิงวิชาการทางด้านนิเทศศาสตร์ และอาจารย์สุภาพร โพธิ์แก้ว ผู้ให้คำปรึกษาผู้วิจัยในภาค ปฏิบัติด้วยดีตลอดมา

ผู้วิจัยขอขอบคุณรองศาสตราจารย์ ดร.อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ ประธานกรรมการที่สละ เวลาในการให้คำแนะนำในการทำวิจัยจนสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ตั้งแต่เริ่มต้น และเป็นผู้ริเริ่มที่ทำให้ผู้วิจัยสนใจงานทางด้านวิชาการสื่อสารมวลชนอย่างแท้จริง

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้บริหาร ผู้ดำเนินรายการ และเพื่อนในกองบรรณาธิการวิทยุเนชั่นที่ ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และให้กำลังใจผู้วิจัยตลอดระยะเวลาของการศึกษา และที่สำคัญบิดา มารดา พี่น้อง และเพื่อนของผู้วิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณนารีศา ดารามาลัยที่ให้ กำลังใจอย่างดียิ่งมาโดยตลอด จนปรากฏเป็นวิทยานิพนธ์รูปเล่มนี้ได้

ราเชษฐ์ หิมสุหรี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญแผนภาพ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 ปัญหาการวิจัย	12
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	12
1.4 ข้อยสันนิษฐานของการวิจัย	12
1.5 ขอบเขตของการวิจัย	13
1.6 นิยามศัพท์	13
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	14
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
2.1 แนวคิด ทฤษฎี	15
2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	36
3 ระเบียบวิธีวิจัย	38
3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล	38
3.2 การจำแนกข้อมูล	39
3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล	41
3.4 การนำเสนอข้อมูล	41
4 โครงสร้างการบริหารของบริษัทเนชั่น มัลติมีเดีย กรุ๊ป	42
4.1 พัฒนาการของวิทย์เนชั่น	48
4.2 โครงสร้างการบริหารของวิทย์เนชั่น	82
4.3 กระบวนการผลิต	96
4.4 กลวิธีการนำเสนอ	106
5 วิเคราะห์เนื้อหารายการข่าววิทย์เนชั่น	123

สารบัญ(ต่อ)

6	สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	141
6.1	สรุปผลการวิจัย.....	141
6.2	ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	148
6.3	ข้อจำกัดในการวิจัย.....	148
6.4	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต.....	149
	รายการอ้างอิง.....	150
	ภาคผนวก.....	152
	ประวัติผู้วิจัย.....	180

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงผลการสำรวจในหัวข้อ ทศนคติของประชาชนที่มีต่อกองทัพบก ของสถาบันราชภัฏสวนดุสิต	67
2	แสดงความสัมพันธ์เชิงธุรกิจของวิทยุเนชั่นกับเจ้าของสถานี และบริษัท ที่ได้รับสัมปทานเวลาออกอากาศ	91
3	แสดงวันเวลาออกอากาศ และผู้ดำเนินรายการของรายการวิเคราะห์ข่าว วิทยุเนชั่น	124
4	แสดงเจ้าของสถานี ผู้รับสัมปทานเวลาออกอากาศ และเนื้อหารายการ วิเคราะห์ข่าววิทยุเนชั่น	126
5	แสดงการจำแนกประเภทข่าวของรายการ เก็บตกจากเนชั่น ในรอบ 3 สัปดาห์	127
6	แสดงการจำแนกประเภทข่าวของรายการ พุดจาประสาข่าวในรอบ 3 สัปดาห์	128

สารบัญแผนภาพ

หน้า

แผนภาพที่

1	แสดงโครงสร้างของระบบปัจเจกนิยม (Individualism) และระบบให้มี กรรมสิทธิ์ร่วมกัน (Collectivism)	25
2	แสดงโครงสร้างการบริหารงานของบริษัทเนชั่น มัลติมีเดีย กรุ๊ป จำกัด	46
3	แสดงโครงสร้างการบริหารงานของวิทยุเนชั่น ในส่วนกองบรรณาธิการ	83
4	แสดงโครงสร้างการบริหารงานของวิทยุเนชั่น ในส่วนการตลาด.	84
5	แสดงสถานีวิทยุกระจายเสียงที่วิทยุเนชั่นเข้าดำเนินธุรกิจในปัจจุบัน . .	85
6	แสดงผู้ที่มีส่วนในการกำหนดสคริปต์รายการวิเคราะห์ข่าววิทยุเนชั่น. .	99
7	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างวิทยุเนชั่นกับบริษัทที่ได้รับสัมปทานเวลา ออกอากาศ และเจ้าของสถานี	114
8	แสดงรายการวิเคราะห์ข่าววิทยุเนชั่น	123